

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת נח

בס"ד, עש"ק פרשת נח
ה' חשוון תשפ"א – שנה י"ב גליון תקל"א

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

ירושלים	הרה"ג מוצ"ש	ר"ת
5:22	6:34	7:14
5:36	6:35	7:11
5:45	7:01	7:13
5:36	6:52	7:04

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אַלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צְדִיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֶת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ (ו ט).

'ועתה אם תשא חמאתם ואם אין מחני נח מספרך' (שמות לב לב) כמבואר בזוהר הקדוש (ח"א סז): עה"פ 'ויחל משה' (שמות לב יא) עיי"ש.

וזהו שאיתא בתיקוניו (תיקון סט ק"ג). שהקדוש ברוך הוא שתיל למושה בימי נח ולא אצלה, ולכך בפעם הראשון נקרא איש צדיק (בראשית ו ט), ואחר כך כשנסתלקה ממנו נשמת משה, נקרא 'איש האדמה' (שם ט כ), ולכך אמר משה 'מחני נח' כי באותו פעם בימי נח לא התפללתי, אשר ממעם זה נקרא המבול 'מי נח' (ישעיה נד ט), ולא מסרתי את נפשי עליהם כדאיתא בזוהר הנ"ל, אבל עכשיו אמסור את נפשי עליהם. וז"ש 'נח' נ"א דייקא, ר"ל כען לעת עתה, וז"ש 'מחני' אותיות מ"י נ"ח, כמבואר מאא"ו בספה"ק מגלה עמוקות (ואתחנן אופן קסו) עיי"ש.

וזהו ג"כ כוונת חז"ל (סנהדרין קח). המובא כאן ברש"י וז"ל: יש מרבתינו דורשים אותו לשבח, כ"ש שאלו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר. ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק ואלו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום.

היינו שהדורשים אותו לשבח משום שבאמת רצה לתקן בני דורו כמבואר לעיל, אבל משום שלא הלך במסירות נפש על בני דורו לכן יש דורשים אותו לגנאי, ולזה אמרו שאלו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום. כי זה רואים אצל אברהם אבינו שכן הלך במסירות נפש במלחמה עם כדלעמך כדי להציל את לומ. והתיקון של נח היה אצל משה רבינו כנ"ל והבן.

רעוא דרעיון תשס"ז לפ"ק

אור האזון העליונה, כמבואר בעי"חיים (ע"ח שער דרושי הנקודות פ"ב) ממרן הארז"ל, המעם למה שבעה מלכין קדמאין מתו, לפי שהיה חסר מהם אור האזון העליונה, ועי"ז נעשה כל ענין שבירת הכלים ופיזור כל הרפ"ח ניצו"ק עיי"ש. וזה המשיך נח לבני דורו אורות האזון שהוא בחינת התורה, ועי"ז רצה לתקן את בני דורו.

ועוד מספר התורה בשבחו ומעשיו הטובים של נח, שהוא צדיק בנ"י י"ב פעמים טו"ב, רצה לומר דהנה נח היה כמו אדה"ר שהרי הוא היה הראש והשורש של כל בני אדם שאחרי המבול, וכמו שמבואר בתיקוניו (קי): שנח היה גלגולא דאדם קדמאה, ולזה מרמזו כאן י"ב פעמים טו"ב, כי רצה נח כבר לתקן את הי"ב שבמים העתידיים לבוא כי הוא השורש.

תמים בנ"י י"פ מ"ט, מרמז למ"ט שערי בינה בחינת תשובה, שרצה להמשיכם ולעורר את בני דורו.

בדרתיו היינו דו"ר בנ"י י"פ שם אהי"ה, שהוא המספר שנים שהיו בני ישראל בגלות מצרים, שהרי בכל דור יש הענין של גלות מצרים, כמו שכתב אא"ז הגה"ק רבינו רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרגא זלה"ה בספרו הקדוש היכל הברכה (בראשית דף קיז). וז"ל: שיציאות מצרים היה מיום שנברא העולם, ומיום שחטא אדם, עד היום הזה לצאת מזוהמת היצר המורה על החמץ. וגם רצה נח לתקן ולמנוע גלות מצרים.

אבל מ"מ לא עלתה בידו משום שאת האלהים התהלך נח לבד ולא מסר נפשו על בני דורו, כמו משה רבינו שאמר

פרש"י ז"ל הואיל והזכירו ספר בשבחו שנא' (משלי י ז) 'זכר צדיק לברכה'. ד"א למודך שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים. ועוד פירש רש"י עה"פ 'מכל הבהמה הטהורה' העתידה להיות טהורה לישראל, למדנו שלמד נח תורה.

והביאור בזה יש לומר, דזה רואים שנח רצה לתקן ולהעלות את בני דורו, כמו שפרש"י עה"פ 'עשה לך תיבה' הרבה ריוח והצלח לפניו, ולמה הטריחו בבנין זה, כדי שיראוהו אנשי דור המבול עוסק בה ק"ך שנה, ושואלין אותו מה זאת לך, והוא אומר להם עתיד הקב"ה להביא מבול לעולם, אולי ישובו.

וזה יש לומר שרצה לתקנם ולהדריכם את דרך הישרה של התורה הקדושה ממה שהשיג נח בעצמו כנ"ל.

ולפי כל זה יש לרמז אלה תולדות נח נח היינו 'נח' בנ"י או"ן, הכוונה בזה שהתולדות של נח הוא מה שהשריש לבני דורו שמיעת והטיית האזון לתורה ומצוותיה, כמאמרם ז"ל (קידושין כב): על מי שלא רוצה לצאת בשש, שצריך לרצוע אזנו במרצע, ואמרו שם מה נשתנה און מכל אברים שבגוף, אמר הקדוש ברוך הוא און ששמעה קולי על הר סיני בשעה שאמרתי 'כי לי בני ישראל עבדים' (ויקרא כה נה) ולא עבדים לעבדים, והלך זה וקנה ארון לעצמו ירצע. והכוונה בזה כי קיום מעשה המצוות תלויה בשמיעה ובהטיית האזון לשמוע ולהבין גודל מעלת קיום התורה ומצוותיה.

ולזה אמרו חז"ל (ב"ר ל ה) נח נח נייחא לעליונים נייחא לתחתונים. כי הייתה השמיעה ג"כ נייחא לעליונים, והוא המשכת

עטרת פז

אמרות טהרות מרבותינו ז"ע

תחלה כל 'תחתים' תחת כל ישראל, שכל ישראל בודאי טובים מנך בשפלות הרוח באמת לבבו שאו אין היצר הרע יכול להתגבר עליך כלל, ואח"כ תלך מדרגה לדרגה של 'שנים' שתלמד בנגלה ובנסתר, ואח"כ 'שלישים' שמשם התורה הקדושה, כמו שאמרו רז"ל (קדושין ל). שלישי במקרא ושלישי במשנה שלישי בתלמוד, ועתה צריכין לשתף 'שלישים' אלו סתרי תורה ג"כ, והוה שלישי במקרא בנגלת התורה ובנסתר, שלישי בתלמוד בחדושי תורה שבעל פה בנגלה ובנסתר. 'תעשיה' כלומר שתדע לכל זה שאין המדרש הוא עיקר אלא המעשה (אבות פ"א ז).

'בן בית' מרבינו אליעזר צני מקאמרנא

וְאֵתָהּ קַח לָךְ מִכֵּל מֵאֲכָל אֲשֶׁר יֹאכַל וְאִסְפַּתְּ אֲלֵיךְ וְהָיָה לָךְ וְלָהֶם לְאֲכֻלָּהּ (ו' כ"א).

רצה לומר, בני ישראל הקדושים מבקשים לפני הקב"ה ואומרים לפניו יתברך שמו, 'ואתה' הקב"ה 'קח לך' כל התפלות שמתפללים כל ישראל הקדושים הבא 'מכל מאכל' היינו שתתן להם מזונא רויחא פרנסה בהרחבה, והוא דייקא 'אשר יאכל' כלומר כמו שאמר יעקב אבינו ע"ה (כה ה) ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש, והקשו המפרשים למה כפל לשונו הקדוש 'לחם לאכול' הרי בודאי ידענו שלחם הוא כדי לאכול, וכן 'בגד' הוא כדי 'ללבוש'. אלא שמעתי מאמור"ר מובהק רבי יצחק יהודה יחיאל זלה"ה, לפי שיש לחם כזה שהמלאכים ג"כ אוכלים שהוא חיות רוחני שלהם מאורות העליונים, שנתן הקב"ה להמלאכים ולכל הנשמות צדיקים שבעולם העליון, וכן יש בגד העליון שהוא חלוקא דרבנן כנודע (והר ח"א סו). שהוא לבושים של הנשמות רוחניים, ואם נותן לו הקב"ה כל אלה לא יהיה לו בעולם הזה מה לאכול ומה ללבוש. ואמרו רז"ל (שם קמ"ג) שכל התפלות צריכים לפרש אותם היטב. לזה אמר יעקב אבינו ע"ה 'לחם לאכול' דייקא בעולם העשיה הזה, וכן 'בגד ללבוש' בעולם הזה. הוא הדין כאן בבקשה זו של כל ישראל מבקשים ואומרים להקב"ה כנ"ל, והוא דייקא באופן 'מכל מאכל' הוה 'אשר יאכל' בעולם הזה. ועוד מבקשים ישראל מהש"ת 'ואספת אליך' תפלתנו, ואל ימסרו לפני ב"ד שלמעלה אלא דייקא לפניך שאתה בוחן לבות וכליות, מוה תדע שאנחנו זוכים להשפיע לנו פרנסה ברווח, ואו 'והיה לך' תפלתנו 'ולהם' לכל ישראל 'לאכלה'.

'בן בית' מרבינו אליעזר צני מקאמרנא

'בא אתה' כח אלהות שלך, 'וכל ביתך' כוחת גופניתו, 'אל התיבה' כנודע ממרן אלקי הבעש"ט.

נוצר חסד' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

יִפְתָּהּ אֱלֹהִים לְיִפְתָּהּ וְיִשְׁכַּן בְּאֶהְלֵי שָׁם וְיִהְיֶה כְּנֶעֱנָה עֲבָדָה לְמוֹ (ט כ"ז).

אפשר לרמוז בדרך רמז, שכבר כתבתי (פרשת בראשית) רמז עפ"י מה שאיחא בפרקי אבות (פ"ו מ"ג) שהתורה הקדושה נקנית בארבעים ושמונה דברים, וזה מש"כ 'וישראל עשה חיל' (במדבר כד יח) ח"ל בנימטריא מ"ח, וזה ידוע שישראל הוא מדרגה יותר גדולה מיעקב, וזה אומר הפסוק איך אפשר להיות בבחינת 'ישראל', ע"י 'עשה חיל' בלימוד התורה"ק שנקנית במ"ח דברים. וזה אפשר לרמוז 'יפת אלהים ליפת וישכן באהלו שם' ופירש רש"י הקדוש ישרה שכניתו בישראל, וכן פירש בתרגום וישרי שכניתיה במשכניה דשם, היינו שמאזיה זכות ישרה שכניתו על האדם ע"י לימוד התורה"ק, וזה באהלי" בנימטריא מ"ח שהם ארבעים ושמונה דברים שהתורה"ק נקנית. 'ויהי כנען עבד למו' כתוב ברש"י הקדוש וזה לשונו, אף משיגלו בני שם, ומכור להם עבדים מבני כנען, היינו שע"י לימוד התורה"ק אפשר להיות ולהתקיים בגלות, והבן.

'מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא

עֲזַר תַּעֲשֶׂה לְתַבְּחָהּ וְאֵל אֲמוֹהָ תַּכְלִימָהּ מִלְּמַעְלָה וּפְתַח הַתְּבָהּ בְּצִדָּהּ תְּשִׂים תַּחְתִּים שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂהָ (ו' ט"ז).

רצה לומר הובא בספר תולדות יעקב יוסף כהן הגדול (פרשת וישלח) בשם מרן הריב"ש טוב זלה"ה ע"ה פ' 'חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדתך' (תהלים קיט נג). כלומר כשקם בר ישראל בבקר לא יתחיל תיכף לעבוד את הבורא ב"ה, אלא 'חשבתי' תחלה 'דרכי' לצרכי עניני ביתי, כדי שלא ירגיש היצר הרע שעמדת ממטתך לצורך עבודת הבורא ב"ה, כי יבלבל אותך בשמותים ושקרים שלו כדרכו עד שלא תוכל ח"ו לעבוד את הבורא ב"ה כרצונך הטוב, אלא דייקא תאמר תיכף כשתקום ממטתך שצריך אתה לעסוק בעניני ביתך, ואחר שראה כך היצר הרע שאתה עוסק בעניני הבלי עולם הזה, אז תיכף ומיד 'ואשיבה רגלי אל עדתך' בשירות ותשבחות תורה בנגלה ובנסתר כל אחד כפי שלבו חפץ בו. לזה כתיב 'פתח התבה' של לימוד התורה 'בצדה תשים' שלא ירגיש היצר הרע שאתה רוצה ללמוד. אלא בדרך הזה תרגיל עצמך

אֵלֶּה תוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתָּיו אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ (ו' ט).

שהיה מתלבש בשמנה בגדים, שהיה מוכיח אותם ונטלו הם חלק הרע שלו והוא נמל חלק הטוב שלהם ונעשה 'תמים בדרתיו' ע"י אנשי דורו, וזה לאו דוקא שמוכיח בדבור ויהיה דרשן, אלא שבהתקשרות שלו עם נפש כל חי בעת אמירות הדבורים שלו עד כלות הנפש, בהכנעה ובכניסול כאין, בלב נשבר ונוכנע, ומשתתף עצמו עם כל נפש חי, אוי אם הם חוזרין בתשובה, טוב, ואם לאו, נמל מהם הטוב ונותן להם הרע שלו כידוע ולא התמפש בזה.

'היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

אֵלֶּה תוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתָּיו אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ (ו' ט).

כלומר כדאמרו רז"ל (ויכא כ"ב) מפני מה לא נמשכה מלכות שאול המלך, מפני שלא היה בו שום צד דופי כדכתיב (ש"א י"ג א) בן שנה שאול במלכו. בלי שום חטא, עבור זה לא היה יכול להתקשר ולדבק לתתא עם בני ישראל, ועבור זה לא נמשך מלכותו כל כך כנודע, אבל מלכות בית דוד נמשכה לעולם ועד כנודע. לפי שקופה של שרצים תלה לו מאחוריו והיה ענו מכל אדם אשר על פני האדמה, לזה נמשך מלכות בית דוד לעולם ועד כנודע. נמצא לפי זה אמר הכתוב למה אירע בימי נח כל כך, לפי ש'נח איש צדיק תמים' בלי שום פגם, לזה לא היה לו שום שייכות עם דורו. והוה 'איש צדיק תמים בדרותיו' ולא היה משגיח על דורו, והוה שאמר הכתוב שתמיד בלי הפסק את 'האלהים התהלך נח' ולא עם בני דורו כלל והבן.

'בן בית' מרבינו אליעזר צני מקאמרנא

וַיֹּאמֶר הוֹי"ה לְנֹחַ בֵּא אִתָּהּ וְכָל בְּיָתְךָ אֵל הַתְּבָהּ כִּי אֶתָּה רָאִיתִי צַדִּיק לְפָנַי בְּדוֹר הַזֶּה (ו' א).

אותיות שמדברין, נבראין עולמות, והוא ע"י שמדבקין אל פנימיות אור אין סוף שבהאותיות, וכשבא לאדם איזה צער ע"י צרופים לא טובים, ידבק את חלקו חלק אלוה שבו אל האותיות, לפנימיות אור ששופע בתוכם, ויתפלל על זה בהתדבקות אור אין סוף שבתוך האותיות, ומגביה את הדבר למעלה בעולמות חרשים שנברא על ידם, ואז נשתנו הצרופים ונמתק הדינים, ויכול לבטל כל גזירות רעות לגזירות טובות, וצריך לזה אמונה שלימה בהשגחת אלהות, שהכל בהשגחה אף דבר קטן ומקיים

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבותינו ז"ע

וְיָחִי לְמִן שְׁתִּים וּשְׁמַנִּים שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה וַיּוֹלֵד בֵּן. וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ וְגו' (ה כ"ב-כ"ט).

מאותן עשרה דורות, וכשבא מתושלח שהיה צדיק גמור, וחותר ובורח כל הקליפות, בכח חרב פיפיות אשר בידו, שהוא שמו יתברך, לכן נקרא מתושלח מלשון 'איש שלחו בידו' (ה"כ כ"ג) לשון חרב, וכשנולד נח אבד מתושלח כח החרב הזה, והיו הקליפות רבות מאוד, לכן נתיירא או למך לקרא שם לבנו בעת לידתו עד שיגדיל, ואח"כ כתיב 'ויקרא שמו נח' כי כל מה דאתגלי שלמא עליו עינא בישא רחמנא ליצלו ע"ב ודפח"ח.

'אור עינים' מרבינו אליעזר צני מקאמרנא

וכיוצא בהם, ולאחר שלשה שנים פתח הספר, ואמר שם הילד, והיה שואל אותו האיש השואל הנ"ל, מסתמא אדמו"ר אינו עושה שום דבר מה שלא נרמו בתורה, והשיב לו שכך איתא בלק"ת (פ' בראשית) וז"ל: 'ויחי למך וגו' ויולד בן ויקרא שמו נח' אמר הר"ן מינץ, ששמע ממורי זלה"ה, כי מה נשתנה בכאן מכל שאר, שנאמר בהם 'ויולד מתושלח ויולד את למך' וכן בכולם, וכאן אצל נח נאמר 'ויולד' סתם ואח"כ כתיב 'ויקרא שמו נח'. והענין כי עד מתושלח היה צדיק אחד בכל דור דוד

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

בדין להשכיר מרחץ, תנור, רחיים, לגוי סימן רמג.

בלבד^א, אבל נתפרסם הדבר שהוא מושכר לגוי מותר^ב, ובמדינות אלו כבר נתפשט המנהג שמרחץ משכירין אותו לשנה, על כן מותר ואין כאן מראית עין:

ג. רחיים או מרחץ שמשכירו באריסות^ה, שנוטל הגוי חלק שלישי או רביעי, וברחיים כבר נתפרסם^ה הדבר במדינה זאת שהמילנער [הטוחן] נוטל חלק שלישי או רביעי, מותר להשכיר באריסות [ו]אפילו במרחץ, אף שאין דרך המרחץ להשכיר באריסות^ה, אף על פי כן מותר, הרי אם יוודעו להם שיש חלק לגוי בריוח, ידוע לכל שדבר זה מותר^ה:

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

שנה ונתפרסם הדבר ע"י כן שאין דרכו לשכור פועלים אלא להשכירם, מותר.

ה. ש"ע (סימן רמג ס"א) אבל שדה מותר שכן דרך לקבל שדה באריסות, ובאריסות כיון שיש לגוי חלק בזה שרי, וכמבואר ברמ"א (שם) דאינו יהודי אדעתיה דנפשיה עביד ליטול חלקו.

ו. ש"ע (סימן רמג ס"א) ורחיים דינם כשדה, ואין חשש מראית עין, כיון שדרך רוב העולם ליתנו באריסות כמו שדות.

ז. כמבואר בש"ע (סימן רמג ס"א) דבמרחץ אסור משום מראית עין דסתם מרחץ לאו לאריסותא עביד.

ח. כמבואר בש"ע (סימן רמג ס"ב) וכן אם מנהג רוב אנשי המקום ליתנם באריסות מותר, וכן אם נתפרסם הדבר שאין דרכו לשכור פועלים. אין איסור מראית עין.

ב. מי שיש לו מרחץ או תנור שאופין בו בשכר, אסור מדינא לשכור גוי אפילו על שנה^א, אפילו אם לא יעסוק באיזה זמן הוא לא ינכה לו משכרו שאינו מקפיד עליו שיסיק גם בשבת, מכל מקום אסור, כיון דאין לו רווח, אלא עושה הכל בשביל ישראל וישראל נוטל חלק רווח של שבת, אסור, דלא שייך בזה אדעתיה דנפשיה עביד^ב, ואסור מדינא.

ומשום מראית עין אסרו חכמים להשכיר לגוי על שנה או חודש בעד כך וכך, ובין יסיק ובין לא יסיק כלל יתן לו הגוי קצבתו, אף על פי שאין לישראל רווח בהסקות הגוי בשבת, וזה אסור מפני מראית עין

א. איתא בש"ע (סימן רמג ס"ה) ויש מי שאוסר בשוכר גוי לזמן, ובט"ז (שם סק"ה) כתב שהוא דעת הראב"ד בהשגות על הרמב"ם (שבת פ"ו ה"ב) דאף על פי שאינו מדקדק עמו כשהוא בטל מכל מקום אותה מלאכה משתרשא ליה, דהיינו כיון שהישראל מרויח על ידו אסור, ועיין במשנ"ב (שם סק"ח) ובביה"ל (שם ד"ה ויש מי שאוסר) דלכתחילה טוב ונכון לחוש לדעת הראב"ד.

ב. כיון דכל הרווחים לישראל, נמצא דנהנה הישראל ממה דהגוי עובד בשבת, ועובד הגוי בשביל הישראל.

ג. כמבואר בש"ע (סימן רמג ס"א) לא ישכיר אדם מרחץ שלו לגוי, מפני שנקראת על שמו, וגוי זה עשה מלאכה בו בשבת ואמרי שכל הריוח של ישראל, ושכר את הגוי בכך וכך ליום, ונמצא הגוי עושה מלאכה בשליחותו של ישראל.

ד. ש"ע (סימן רמג ס"ב) אפילו מרחץ או תנור, אם השכירם שנה אחר

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבותינו זי"ע

וַיֹּאמֶר הוֹי"ה לְנֶחַם בֵּן אֶתָּה וְכָל בֵּיתְךָ אֶל הַתְּבָה וְגו' (ו א).

הלוויה כשרצו לקיים בקשתו, באה רעייתו הצדקנית מרת רבקה חיה בטענה, באמרה: שגם לה יש חלק במכתב, ורצונה שלאחר אריכות ימיה ושנותיה יהיה בידיה לזכות בעלמא דקשוט. באותו שעה כיהן כבר הגה"ק בעל 'דרכי תשובה' ממונקאטש כרב, והושיב בית דין מיוחד שפסק כי יחלקו את המכתב לשני חלקים, והחלק האחד יימסר עם ר' מנדל וואלף בקברו. ואילו החלק השני יישאר עבורה.

וכשנפטרה אותה צדקת השתתף הגה"ק בעל 'דרכי תשובה' בלווייתה, באומרו: שאם כי אין דרכו להשתתף בלוויה של אשה יצא הפעם מגדרו, וטעמו עמו כפי שאמר בשעת ההלוויה, כי על זכויותיה ניצבת ועומדת חצי קהילה זו [אויפן זכות פון די אידינע איז געשטענען די האלבע שטאט].

רבי מנדל וואלף ורעייתו זכו להעמיד דורות ישרים ומבורכים ת"ח ואנשי מעשה, שהיו מחשובי ונכבדי חסידי קאמרנא, ושם נודע לתפארת, הן בתורה וביראת שמים ובמידות טובות, והן בצדקת פזרונם כבעלי חסד מובהקים.

כתבי שם

גוונין ואמר: הנה איתא בזוהר הקדוש (ח"א עא.) וַיֹּאמֶר הוֹי"ה לְנֶחַם בֵּן אֶתָּה וְכָל בֵּיתְךָ אֶל הַתְּבָה וְגו'. קמה דַּאֲמַר דְּמַאֲרִיָּה דְּבִיתָא וְהָב לִיה קָשׁוּ לְמִיעָאֵל. לְבִתְר אֲתָתָא אֲמַרְהָ לִיה לְנַפְקָא. בְּקַדְמִיתָא עָאֵל בְּרִשְׁתָּא דְּבַעְלָה, לְסוּף נֶפֶק בְּרִשְׁו דְּאֲתָתָא. מִפְּאָן אֹלִיפְנָא מַאֲרִיָּה דְּבִיתָא יְעִיל וְאֲתָתָא תְּפִיק, הִדָּא הוּא דְּתַיִב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל נֶחַם לְאִמְרוּ יָצָא מִן הַתְּבָה. דְּרִשְׁו הֵנָּה בִּידְהָא לְאַפְקָא לִיה לְאֹיפְנִיָּא וְלֹא לְאַעְלָא לִיה: ואם בעלת אכסניא איננה נותנת רשות ליסע, מוכרח אני לשבות בכאן בשבת קודש, לקיים מאמר חז"ל, אפילו שבעיר ווערצקי כבר התאספו עולם גדול כמובו.

ובגודל אהבתו של רבינו לרבי מענדיל הני"ל, נתן בידו מכתב, אשר בו כתב: 'כי יהיה עמו לחלקו בזה ובבא'. וביום שרבינו נסתלק מהאי עלמא ב"י אייר תרל"ד, לפני הסתלקותו לא הניחו לאיש להיכנס לביתו, זולת רבי מנדל וואלף ומשפחתו שקיבלו רשות להיות שם, וזכו להתברך מפי קדשו, בטרם שעלתה נשמתו למרום.

לפני פטירתו של רבי מענדיל וואלף, ציווה לבניו, שיתנו בידו את המכתב שקיבל מרבינו, שבו הבטיחו 'כי יהיה עמו לחלקו בעולם הבא'. ולפני

פעם אחת היה רבינו מהרי"א מקאמרנא בעל ה'היכל הברכה' זי"ע, בעיר מונקאטש במשך ששה שבועות, והתאכסן אצל הגביר הרב מענדיל וואלף קראה ז"ל, אשר רבינו בחר לקבוע מקום אכסנייתו בביתו בכל שנה אחר חג השבועות כשהיה מגיע למונקאטש, באחד השנים באו אל רבינו חסידים ואנשי משעה מעיר ווערצקי, ובקשו מרבינו שישבות אצלם בשבת קודש, והבטיח להם שישבות אצלם בשבת קודש, והם עשו שם הכנה דרבה, כי ידעו שמערי הסביבות יבואו לשם על שבת קודש.

וביום חמישי התאספו כל העיר מונקאטש לקבל ברכת פרידה מרבינו כנהוג, העגלות כבר היו מוכנים לנסיעת רבינו לווערצקי, וכל בני ביתו כבר ישבו על העגלות, ולא נשאר בביתו רק רבינו עם גבאי אחד, וכשעמד רבינו על מפתח הבית בא הבעה"ב הגביר עם אשתו לקבל ברכת הפרידה, ונתנו קוויטל עם פדיון מכובד. וכאשר בירך אותם בברכת הפרידה, פתחה בעלת הבית פיה ואמרה: 'הנה בני שיחיה עושה ברית מילה בשבת קודש הבעל"ט, ואני מבקשת שרבינו הקדוש יהיה על הברית, ונכבדהו בסנדקאות'.

שתק רבינו איזה מינוטין, ופניו נשתנה לכמה

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים ז"ע

צהר תעשה לתבה (בראשית ו טז) ליקוט בענין התפילה

צא. שמעתי ממורי (הבעש"ט) שכל תפלת אדם יהיה לתועלת השכינה שם שמים, ונקראת תפלה, וכל מה שנחסר לאדם הכל הוא בשביל שיש חסרון זה בשכינה, ובתיקון למעלה ממילא נמשך שיתוקן גם כן למטה, שגם שם בסוף הדברים הוא אחד מאברי השכינה, כי 'מלכותו בכל משלה' (תהלים קג יט) 'ולית אתר פנוי מיניה' (במדבר רבה יב ד), וזהו 'הביטו אל צור חוצבתם' (ישעיה נא א), 'צור ירום ממני' (תהלים סא ג), כי צדיקאי אינן שלוחי דמטרוניתא, ומה שחסר להם יודעין שהחסרון זה הוא בשכינה, ויתפללו שימולא החסרון שם ולא שיכוין להנאת עצמן.

אך הלב יודע מרת נפשו שאין כל העתים שוות, כי לפעמים הצער גדול אינו יכול להשיג כל כך על לבו צער השכינה, כי 'ממנה יתד' (ע"פ זכריה י ד), ואם יאמר שהוא מתפלל על השכינה ובוחר לבות יודע שאין זה אמת, 'דובר שקרים לא יכון' (תהלים קא ז) ויהיה נדחה מכל וכל, ועל כן יתפלל ויאמר בפה מלא. צערי הוא גדול בהרגש רב, רבון העולמים המשך שפע לשכינה שיתקן למעלה כדי שיתמשך משם תיקון למטה, וכיון שאומר אמת יהיה כדבריו.

'נוצר חסד' פ"ד מ"א

ובאמת ראוי להתפלל הכל על השכינה ברוחניות. ואם לפעמים מתגבר הצער, ומרגיש בהרגש גדול היסורין, ואי אפשר להפשיט עצמו להתפלל עבור השכינה, יתפלל באמת על צערו שמרגיש, ולא יהיה 'דובר שקרים' חלילה.

'נתיב מצותיך' הקדמה טו

תפילה שקול כנגד הכל

ומי הוא זה שלא יזרו עצמו בזריזות גדול ובהכנה דרבה לתפלה ולתורה, ובפרטות לתפלה השקול כנגד כל.

'נתיב מצותיך' הקדמה יג

תפילת אנשים פחותים

פחות שבפחותים ונשים חסרי הדעת, אף על פי כן דיבורם ותפלתם עולה ובוקע רקיעים, אשר מלאכים ושרפים מזדעזעים, והם אינם יודעים אלא הפשיטות דברים פשוטים, הלואי [יודעים] פירוש המלות, ובוקע רקיעים.

'נתיב מצותיך' אמונה א ז

תורה אחר התפילה לינצל ממידה רעה

צדיק גמור העוסק ביחודים ובתפלה ביחודים, ואין אדם 'צדיק בארץ אשר יעשה טוב', הוא היחוד, 'ולא יחטא מעט', יהיה מה שיהיה, אם היה איזה שום אחיזה דקה מן הדקה ביחודו, אז עלול אחר כך ליפול למדה רעה כעס או גאווה או מחלוקת, ותקנתו, שתיכף אחר התפלה והיחודים יעסוק ב'תורה לשמה', אזי ממתיק הדינים, וכורת ומשבית הקליפות.

'נתיב מצותיך' התורה א ד

התקשרות עם פשוטי המון

עיקר התפלה לבוא לבחינות 'אין' באמת בלב שמח, מבלי לבקש לעצמו שום מדינה, ויקשר עצמו עם כל פשוטי המון ישראל בלב אחד ממש כמותם. וזהו סגולה גם למחשבות [זרות], כמבואר בכתב יד הקדוש מו"ה מענדיל (מפרימשלאן) [מויטעפסק] [פרי הארץ מכתב כב].

'נוצר חסד' פ"ב מ"ו אחדות ד

ומעלה יתירה על שום נברא שבקדושה, אִין ואפס בפני עצמו, ויודע ש'מלא כל הארץ כבודו', מיד 'יתפרדו כל פועלי אוון', ויבוא להתפשטות הגשמיות, מקושר ב'אור אין סוף' באחדותו יתברך.

'נתיב מצותיך' אמונה א ה

פגם המגביה קולו בתפילה

ימכאן אמרו חכמים כל המרבה שיחה עם האשה, שמגביה קולו בשעת היחוד העצום, 'גורם רעה לעצמו', שהוא אחיזת הקליפות הנקראת 'רעה', ומונע האור והשפע והדביקות, וזה מדבר במי שמש משגביה קולו... שבכוונה מגביה קולו מרוב גאוותו, 'בוטל מדברי תורה' - שאינו מקיים העצה ללמוד תורה לשמה אחר התפילה, ויסופו יורש גיהנם, יורד בחייו לגיהנם, במקום שהיה לו להתדבק עם השכינה, נדבק עם 'אש זרה' שהוא גיהנם כעס וגאווה.

'נתיב מצותיך' התורה א יד

קבלת התפילה

מיד שיצא מפיו נוסח התפלה, כל מה ששואל מיד הוא נענה. ולפעמים נעשה בקשתו [רק] בכללות העולם, והוא בהעלם ממנו, אף שאינו בפרטות [כמו] שהוא מבקש, אבל זה [רק] לפי ראות עיניו, כי באמת כל היסורין טובות ורפואות הם, והוא לטובתו, ולכן לא נענה לפי ראות עיניו על [בקשה] פרטיות שלו.

'נתיב מצותיך' הקדמה יד

ובודאי הוא נענה תיכף ומיד, אף שהוא עדיין בהעלם, יחזור ויתפלל, עד שימשך למטה. והכל מהשגחת המשגיח לתיקון נפשות בית ישראל, ולכן לפעמים נענה [רק] בהעלם.

'נתיב מצותיך' הקדמה טז

תפילה בקטנות

ועל כל פנים, אפילו בעת קטנות הגדול, שלא נשאר בך חיות מועט, אף על פי כן תדבר כל סדר התפלה בלי חסרון אות אחת, ובכוונה פשוטה פירוש המלות.

'נתיב מצותיך' אמונה א י

איש בחור שנופל לטימטום הלב ולעצבות ומרה שחורה, לא יסיר ממנו ה'עול', להתפלל כל מלה ומלה על כל פנים בפירוש המלות.

'נתיב מצותיך' אמונה ג יט

תפילה עבור אחרים

ידוע ממך [הבעל שם טוב], שעיקר התפלה [לפעול ישועה] בעד אחרים, [כך הוא], כי הנה מאתו יתברך 'לא תצא הרעות', אלא יוצא צירופים [שאפשר לשנותם]. וביאר בשם רבו אחיהו השילוני, כי כל זמן שהטיפה עדיין ברחם [העליון] יוכל לשנות מדכר לנוקבא, וכן להיפוך [אפשר לשנות הצירוף] 'חרם ל'חרם', 'מצרה ל'צרה', 'מצר ל'צר', 'מירעש ל'עשר', 'מימות' 'תם', 'מימות' 'ואמת'. אך כל זה יכול לפעול [הצדיק רק] כשיש אמונה גדולה [להאדם המבקש שהצדיק יתפלל עבורו, דהיינו], שזה [האדם] שיש לו איזה מבוקש, מאמין ומקושר בצדיק, אז יכול הצדיק לבטל ממנו כל הצרות והיסורין לטובות ולשפע, מה שאין כן וכו'.

'נתיב מצותיך' אמונה ג טו

תפילה על השכינה

עייני תולדות [יעקב יוסף פרשת] קדושים (דף

אור אין סוף לתוך התיבות

צהר תעשה לתבה, פירש מרן הקדוש הריב"ש טוב (דגמ"א פ' נח ד"ה ופתח) שתמשך אור אין סוף לתוך התיבות, שיהיו הדבורים והאותיות והתבות מאירין באור אין סוף בהרגש גדול במה שתיכלול עצמן עמהם.

'היכל הברכה' בראשית טז.

אמונה בכח תפילתו

כמו שביאר מרן הרב ישראל בעל שם טוב, שמצד שפלותו, אינו מאמין כי הוא גורם על ידי תורתו ותפלתו, שפע אל כל העולמות והמלאכים והנשמות, שאלו היה מאמין, כמה וכמה היה מחזק עצמו בתורה ותפלה בקדושה ובזריזות, והיה רודף אחר התפלה והתורה לשמה, כמו שרודפין אחר החיים, והיה עובד 'בשמחה ובטוב לבב מ'רב כל', והיה נוהר בכל אות ותנועה ומילה, לאומרה בדיוק ובכוונת הלב, כי המלך גדול שוקד על שפתותיו לנשקם וכו'.

'נתיב מצותיך' הקדמה יג

אמונה במציאות השי"ת

ועיקר התפלה, שיאמין שהשם יתברך 'מלא כל הארץ כבודו', ועל ידי זה מעלה ומנשא רגלי השכינה.

'נתיב מצותיך' הקדמה יג

אמונה בקבלת תפילתו

ועיקר התפלה, שיאמין באמונה שלימה ברורה, כי מיד שיצא מפיו נוסח התפלה, כל מה ששואל מיד הוא נענה. ולפעמים נעשה בקשתו בכללות העולם, והוא בהעלם ממנו, אף שאינו בפרטות שהוא מבקש.

'נתיב מצותיך' הקדמה יד

גאווה וכעס לאחר התפילה

אם בעת שהולך מן התפלה, נופל לגמרי, עד שבא לגאווה ולכעס, ומעשה זה סותר מדרגתו, אזי אי אפשר [שיחזור] ויבוא ויזכה לנועם עליון 'אור אין סוף', עד שיעשה תשובה הרבה, והלואי שישג מדרגתו. ויש הרבה שלא חזרו, ונדחו מכל וכל לדרכים שונים מקולקלים. ולכן יבקש רחמים מבעל הרחמים שישמרנו מכל רע.

'נתיב מצותיך' אמונה ג ז

דיבור בפעם אחד

ולא יאמר שני פעמים דיבור אחד, כי אם חוזר [על דיבור] פעם שנית, הרי הוא מקצר באמונת השם יתברך, כאילו בפעם הראשון לא היה חלילה שם מציאות השם יתברך, ונמצא הוא מקצר במציאות השם יתברך.

'נתיב מצותיך' הקדמה טז

הכנעה וזריזות והכנה

כי המלך גדול שוקד על שפתותיו לנשקם, כשהוא אומרם בלב אמת בדחילו ורחימו, בהכנעה ובביטול, 'איהו וחיהו חד בהון'. ומי הוא זה שלא יזרו עצמו בזריזות גדול ובהכנה דרבה לתפלה ולתורה, ובפרטות לתפלה, השקול כנגד כל.

'נתיב מצותיך' הקדמה יג

סילוק מחשבות זרות ע"י 'ביטול'

אף שמבלבלים אותו בתפלתו כמה מחשבות זרות, זהו מחמת הישות שיש בו, אבל כשנתבטל ל'אין' ממש, דומה בפני עצמו ככריה הפחותה שבכל הנבראים, ומקשר עצמו עם כולם שוה בשוה בהתקשרות ואחדות, ואינו רוצה להשיג שום דבר